

ТЕРОРИЗМ ВА ИФРОТГАРОӢ ҲАМЧУН ПАДИДАИ НОМАТЛУБ ДАР ҶОМЕАИ МУТАМАДИН

Аз он рӯзе, ки мо истиқлолият ба даст овардем, дар ҷумҳурии мо як қатор қонунҳои соҳавие қабул гардид, ки ин ё он соҳаи ҷамъиятиро ба танзим мебарорад. Асоси ҳуқуқии мубориза бар зидди ифротгароиро дар Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонун “Дар бораи мубориза бар зидди ифротгароӣ” ва санадҳои дигари қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва асноди ҳуқуқии байналмилалӣ, ки аз тарафи Тоҷикистон эътироф карда шудаанд, ташкил медиҳад. Соли 2003 қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи мубориза бар зидди ифротгароӣ” қабул карда шуд, ки мақсад аз қабули он пеш аз ҳама, риоя кардан ва ҳимоя намудани ҳуқуқ ва озодиҳои инсон, асосҳои сохти конституционӣ, таъмини яқинорчагӣ ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Тибқи муқаррароти моддаи 3-и қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи мубориза бо экстремизм” ифротгароӣ зуҳуроти аз ҷониби ашхоси ҳуқуқӣ ва воқеӣ дар шакли амалҳои воқеан ҷафрано инъикосёфта мебошад, ки ба бенизомӣ, тағйири сохти конституционӣ дар мамлакат, ғасби ҳокимият ва аз худ кардани вақолатҳои он, барангехтани низоми наҷодӣ, миллӣ, иҷтимоӣ ва динӣ даъват мекунад.

Вобаста ба ҷиғанагии амалҳои худ, ифротгароӣ ба намудҳои гуногун ҷудо мешавад. Ифротгароии динӣ, сиёсӣ, миллию этникӣ ва идеологӣ. Имрӯзҳо ифротгароии динӣ ба худ маънии васеъ пайдо кардааст. Дар бораи ифротгароии динӣ ҳамчун ҳодисаи махсусе суҳан рондан мумкин аст, ки оғози арзи вучуд кардани он ба солҳои 70-80-уми асри ХХ рост меояд. Инро мо дар Шарқ дар мисоли ҳаракати “Толибон”, “Ал-Қоида” ва “Ҳизб-ут-таҳрир” мушоҳида карда метавонем. Дар Ғарб бошад, ифротгароии масеҳӣ низ вомехӯрад.

Мо миллати тоҷик, дар ҳар шакле, ки набошад хоҳ динӣ ва ё хоҳ дунявӣ ифротгароиро қабул надорем ва онро шадидан маҳкум менамоем. Дар ҷомеаи мутаммадини имрӯза ҷӣ амалҳои ифротгароӣ ва ҷӣ амалҳои террористӣ зуҳуроти номатлуб мебошанд. Ифротгароиву терроризм пеш аз ҳама ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрвандро поймол мегардонад. Дар охири асри ХХ ва ибтидои асри ХХI падидаи бо номи “Терроризм” қувват гирифт, ки ба воситаи пурқуввати мубориза барои манфиатҳои сиёсӣ, идеологӣ ва геополитикӣ табдил ёфтааст. Террор аз калимаи лотинӣ гирифта шуда, маънояш тарсу ҳарос, даҳшат мебошад. Терроризм сиёсати тарсонидан, даҳшатафканӣ мебошад. Террораризм ба одамон хатари марғ ба миён меоварад.

Таърихи пайдоиши мафҳуми терроризм ба соли 1792 рост меояд. Террор ба забони муосир дар давраи инқилоби Фаронса бо кӯшиши жирондистҳо ва яқобинчиён ворид шуд. Онҳо соли 1792 муттаҳид шуда хоҳанд шохро маҷбур кунанд, то вазирони ҳукуматро бо роҳбарони гурӯҳҳои тундрави ҷафрано кунанд. Маҳз ҳамин вақт ходимони инқилоб эълон карданд: “Бигзор террор масъалаи рӯз бошад”.

Мутахассисон шаклҳои зуҳури терроризмро ба намудҳои гуногун ҷудо мекунанд. Терроризми давлатӣ, терроризми гурӯҳҳои муҳолифи давлат,

терроризми байналмилалӣ ва дохилидавлатӣ. Аз рӯйи хислати иҷтимоӣ бошад, терроризмро ба терроризми иҷтимоӣ, динӣ ва этникӣ чудо мекунанд.

Муттассифона, рӯз то рӯз амалҳои террористӣ дар ҷаҳон зиёд гашта истодаанд. Масалан, аз соли 1970 то соли 1980 дар тамоми дунё 1814 амали террористӣ анҷом ёфтааст ва аз соли 1980 то соли 1986 ин шумора ду баробар афзудааст. Тибқи ҳисоботи Департаменти давлатии ИМА ҳамасола дар ҷаҳон аз 320 то 620 амалиёти террористӣ анҷом дода мешавад.

Агар ба таърих назар афканем, мебинем, ки даҳҳо абардмардони таърих ҳангоми руҳ додани амалҳои террористӣ ба ҳалокат расидаанд. Дар мисоли он мо гуфта метавонем, ки сарвазири Ҳиндустон-Индра Гандӣ 31 октябри соли 1984 аз дасти террористони сикх ба қатл расонида шуд. Солҳои 1990-1993 созмони террористии “Палангони озодбахши Талим Илама” дар Шри-Ланка қатли якчанд шахсияти сиёсӣ, аз ҷумла сарвазири Ҳиндустон-Раҷив-Гандӣ (1991), президенти Шри-Ланка –Ранасингх Премадас (1993) ва дигар ходимони баландрутбаи давлатию низомиро ба қатл расонидаанд. 9-сентябри соли 2001 фарзанди фарзонаи миллати афғон, вазири мудофияи Афғонистон, Аҳмадшоҳ Масъуд зери ҳамлаи террористӣ қарор гирифта, аз тарафи ду нафар наворбардори араб, ҳангоми интервю додан ба қатл расонида шуд. Аз ҳама амалиёти террористии даҳшатнок дар рӯи ҷаҳон 11 сентябри соли 2001 дар ИМА руҳ дода буд. Дар ин рӯз ҳавопаймоҳои мусофирбари “Боинг”, ки аз тарафи террористон гирифта шуда буданд, ба бинои дугоники Маркази савдои ҷаҳонӣ дар Нью-Йорк ва бинои Вазорати мудофияи Амрико (Пентагон) зада шуданд. Дар натиҷа қариб 3000 мардуми бегуноҳ кушта шуд. Ин амали террористӣ ба иқтисодиёти ИМА зиёда аз 120 млрд. доллар хисорот ворид сохт. Ба ин амали террористӣ созмони “Ал-Қоида” бо сарвари Усома бен Ладен гунаҳгор доништа шуд. Усома бен Ладен бошад аз тарафи Амрико террористӣ рақами як эълон карда шуд. Пас аз ин амали террористӣ дар Фарб дар бораи терроризми исломӣ суҳанҳои зиёде меравад, ки ин андешаҳо комилан ғалат мебошад. Ислом ба монанди дигар динҳои ҷаҳонӣ нисбат ба ҳушунату зӯроварӣ муносибати манфӣ дорад. Ислом наметавонд сарчашмаи терроризм бошад.

Муттаасифона дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз соли 1990 инҷониб чандин амалҳои террористӣ анҷом дода шудаанд. Дар солҳои соҳибистиклолии кишвар беш аз 200 гурӯҳҳои трансмиллии террористӣ дасгир ва сарнагун карда шуданд. Ин гурӯҳҳои террористӣ дар маҷмуъ беш аз 3000 ҷинойт, аз он ҷумла 170 амалҳои террористӣ содир намудаанд.

Дар ҳар давраи таърихи симоҳои манфии пайдо мешаванд, ки мехоҳанд ба давлату миллати хеш зарар расонанд. Дар ҷомеаи муттамадини имрӯза аксарияти ин гуна шахсиятҳоро ҷавонон ташкил медиҳанд. Бархе аз ҷавонҳои ҷохилу нодони имрӯза бо ақидаи онҳо, ки бар зидди ноадолатҳои замона мубориза мекунанд, силоҳ ба даст гирифта дар зери шиори бо ном ҷиҳод, мардуми бегуноҳро ба ҳалокат мерасонанд. Онҳо дини мубини исломро пеша карда ин амалҳои номатлуби худро аз номи дин ба анҷом

мерасонанд. Дар ҳоле ки дар дини мубини ислом хушунату даъво қатъиян манъ аст. Имрӯзҳо, бархе аз ҷавонон бо роҳи фиреб, бо ваъдаҳои хушкӯ холи, ба давлатҳои ҷангзада барои амалҳои номатлуби террористӣ ҷалб мегарданд.

Террористон аҳолии осоиштаро ба ҳалокат мерасонанд, иншоотҳои гуногуни давлатию ҷамъиятиро валангор намуда, занону кӯдаконро ба асорат мебаранд, ёдгориҳои таърихиву фарҳангиро нобуд мекунанд ва даҳҳо амалҳои номатлуби дигарро ба сомон мерасонанд. Оё сохтани муассисаҳои таълимӣ беадолатӣ аст? Оё бунёд намудани иншоотҳои гуногуни давлатию ҷамъиятӣ беадолатӣ аст? Оё таваҷҷуҳи давлату ҳукумат нисбат ба занону духтарон, ки барои баланд бардоштани некуахлоқии мардум равона карда шудааст беадолатӣ аст?

Террористон, ҳатто масҷидҳову ятимхонаҳоро низ метарконанд. Дар ҳоле, ки масҷид дар дини ислом ҷои муқаддас барои парастии ибодат аст. Дар дини мубини ислом, ғамхори намудан ба ятимон кори савоб ва арҷи бузурге ба ҳисоб меравад, Ҳатто сари ятимро силла кардан худ савоб мебошад. Пас хулосае ба миён меояд, ки инҳо на мусулмонанду на ободкунандаи дини мубини ислом. Инҳо ҷиҳодро барои мақсади нопок ва амалҳои ғаразноки хеш истифода мебаранд. Террористон танҳо як мақсад доранд, ин ҳам бошад ба даст овардани маблағ ва боигарӣ мебошад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун узви комилҳуқуқи ҷомеаи башар, аз он давлатҳое ба шумор меравад, ки зидди ифротгароӣ ва терроризм мубориза мебаранд. Имрӯзҳо аз ҷониби Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ -Пешвои муаззами миллат, фарзанди фарзонаи халқи тоҷик, абардмарди таърих, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон пайваста ба ҷавонон таъкид карда мешавад, ки хонанд ва аз амалҳои террористию ифротгароӣ дур бошанд.

Хулоса, мо ҷавонон дар ҷомеаи муттамадини имрӯза бояд дарк намоем, ки мо ояндаи миллат ҳастем ва бояд аз тамоми амалҳои номатлуб, бахусус аз ифротгароиву терроризм дур бошем. Агар мо хоҳем, ки ҷомеаи мо бо суръат рушд кунад, пайваста дар омӯхтани илм таллош варзем, зеро агар шахс соҳиби илму дониш, хираду заковат бошад, ҳеҷ вақт фирефтаи падидаҳои манфии номатлуби ҷомеа намегардад.

Шодмонҷон Нурулозода